

4^η Βιομηχανική Επανάσταση: Η ευκαιρία που δεν πρέπει να χαθεί

Μια πρωτοβουλία διάρκειας του ΣΕΒ

Η 4^η βιομηχανική επανάσταση, αλλάζει τον τρόπο που ζούμε και εργαζόμαστε. Φέρνει μεγάλες προκλήσεις, αλλά και μεγάλες ευκαιρίες για την οικονομία και τις επιχειρήσεις. Ο ΣΕΒ αναλαμβάνει μια πρωτοβουλία διάρκειας με πρώτο σημείο κορύφωσης το **Βιομηχανικό Συνέδριο**, στις **18-19 Δεκεμβρίου 2019** στην Αθήνα.

Στόχος του ΣΕΒ είναι η γρήγορη και επιτυχημένη μετάβαση της οικονομίας στην εποχή της ψηφιακής και της τεχνολογικής επανάστασης, μέσα από ένα σύγχρονο επενδυτικό και ρυθμιστικό περιβάλλον, αναβάθμιση των δεξιοτήτων, δημιουργία κατάλληλων υποδομών και ενδυνάμωση των επιχειρήσεων. Η πρωτοβουλία του ΣΕΒ περιλαμβάνει:

- **Παρατηρητήριο Ψηφιακού Μετασχηματισμού.** Ο ΣΕΒ σύστησε το Παρατηρητήριο ως ένα μόνιμο μηχανισμό, για τη συνεχή παρακολούθηση του ψηφιακού και τεχνολογικού μετασχηματισμού οικονομίας και επιχειρήσεων. Το παρατηρητήριο έρχεται να καλύψει ένα διαχρονικό κενό τεκμηρίωσης και παρακολούθησης της τεχνολογικής ετοιμότητας και πολιτικών στην Ελλάδα και λειτουργεί με την υποστήριξη της Deloitte.
- **Συμπράξεις για το σχεδιασμό και την υλοποίηση εθνικής στρατηγικής για το Industry 4.0.** Ο ΣΕΒ έχει ήδη καλέσει την Πολιτεία σε συνεργασία, ώστε από κοινού με την παραγωγική βάση να ολοκληρωθεί και να υλοποιηθεί ένα **εθνικό πρόγραμμα** για το Industry 4.0. Ο ΣΕΒ έχει ήδη σχεδιάσει μια ολοκληρωμένη πρόταση στρατηγικής την οποία θα θέσει σε δημόσια διαβούλευση. Η εμπειρία της ΕΕ δείχνει ότι κανένας μετασχηματισμός αυτής της έκτασης δεν μπορεί να προχωρήσει χωρίς τη σύνθεση γνώσεων και δυνάμεων της δημόσιας διοίκησης και του ιδιωτικού τομέα.
- **Θεματικές εξειδικεύσεις.** Ο ΣΕΒ εξειδικεύει την εθνική στρατηγική σε θέματα όπως το έξυπνο εργοστάσιο, το διασυνδεδεμένο δίκτυο εφοδιασμού, το ψηφιοποιημένο οικοσύστημα υγείας, ο κλάδος του λιανικού εμπορίου, η ψηφιακή εμπειρία του πελάτη, τα δίκτυα 5G, το μέλλον της εργασίας στην ψηφιακή εποχή, οι ανάγκες σε ψηφιακές δεξιότητες, ο ψηφιακός μετασχηματισμός της δημόσιας διοίκησης, κλπ.
- **Συνεχή ενημέρωση των επιχειρήσεων.** Ο ΣΕΒ έχει ήδη ξεκινήσει τη συστηματική τεχνική ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των επιχειρήσεων για τις προκλήσεις της 4^{ης} Βιομηχανικής Επανάστασης. Σε συνεργασία με το Συμβούλιο Περιφερειακών και Τοπικών Οργανώσεων που λειτουργεί υπό την αιγίδα μας, αυτή η ενημέρωση, μεταφέρεται και στην περιφέρεια.

Μια σύνθετη πρόκληση και μια ευκαιρία που δεν πρέπει να χαθεί.

Όπως η 1^η βιομηχανική επανάσταση μηχανοποίησε την παραγωγή με την ατμομηχανή, η 2^η την μαζικοποίησε με την ηλεκτρική ενέργεια και η 3^η την αυτοματοποίησε με την πληροφορική, η 4^η διασυνδέει ανθρώπους και μηχανές με ευφυείς τεχνολογίες. Όλοι συμφωνούν για **ολοκληρωμένες προσεγγίσεις** με ενεργό συμμετοχή δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, μέχρι και το εκπαιδευτικό σύστημα. Ήδη, από το 2017 και το Συνέδριο για την Ψηφιακή Ελλάδα το 2017, ο ΣΕΒ ανέδειξε επιτακτικά τις προϋποθέσεις για μετασχηματισμό της οικονομίας και της δημόσιας διοίκησης.

Ο ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός **αυξάνει την παραγωγική ευελιξία** αλλά, **δημιουργεί έντονες ανταγωνιστικές πιέσεις** για τις επιχειρήσεις και τις χώρες που δεν ακολουθούν. Συνεπώς, εκτός από προϋπόθεση ενός νέου παραγωγικού προτύπου που συμβάλει στη βιομηχανική αναζωογόνηση και στη δημιουργία περισσότερων διεθνώς εμπορεύσιμων προϊόντων και υπηρεσιών, ο μετασχηματισμός, μπορεί να εξελιχθεί σε **παράγοντα επιβίωσης** για πολλές επιχειρήσεις. Τη στιγμή που ο διεθνής ανταγωνισμός απολαμβάνει σημαντικά οφέλη από σύγχρονες τεχνολογίες, η Ελλάδα έχει πολύ δρόμο να καλύψει σε όρους ψηφιακής ετοιμότητας και δεξιοτήτων.

Τομέας Βιομηχανίας, Ανάπτυξης, Δικτύων και Περιφερειακής Πολιτικής

Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής: Δρ. Γιώργος Ξηρογιάννης
Senior Advisor: Μάγκυ Αθανασιάδη
Associate Advisor: Αλέξης Νικολαΐδης

Για πληροφορίες: industrial@sev.org.gr

Οι απόψεις στην παρούσα έκθεση είναι των συγγραφέων και όχι απαραίτητα του ΣΕΒ. Ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνει η έκθεση.

Η πρώτη έκδοση του Παρατηρητηρίου **χαρτογραφεί λεπτομερώς** την ωριμότητα της οικονομίας με χρήση 100 δεικτών που δίνουν μια **ολοκληρωμένη εικόνα** για το σημείο στο οποίο βρισκόμαστε σήμερα. Οι επί μέρους παρατηρούμενες επιδόσεις δείχνουν την **κατεύθυνση** των αναγκαίων παρεμβάσεων, τόσο της πολιτείας, όσο και των επιχειρήσεων. Είναι σημαντικό να αντιμετωπίσουμε ως ευκαιρία τις προκλήσεις της 4^{ης} βιομηχανικής επανάστασης. Έτσι, θα μπορέσουν οι επιχειρήσεις όχι μόνο να ανταποκριθούν στον δυναμισμό μιας οικονομίας που εξέρχεται από την κρίση, αλλά και να αναβαθμίσουν τη συμμετοχή τους στις διεθνείς αλυσίδες αξίας, που δημιουργούνται στη ψηφιακή εποχή. Μερικά βασικά και χρήσιμα στοιχεία:

- **Αν και οι επενδύσεις σε ΤΠΕ είναι διαρκείς** (11^η στην ΕΕ), η τεχνολογική ωριμότητα των επιχειρήσεων στην Ελλάδα παραμένει χαμηλά (26^η), με τεχνολογίες που εστιάζουν στην εσωτερική υποστήριξη (12^η) και όχι σε λύσεις όπως Cloud (28^η), RFID (26^η), ηλεκτρονική τιμολόγηση (27^η), ηλεκτρονικό εμπόριο (28^η), συναλλαγές EDI (27^η).
- Παρά τα έργα σε εξέλιξη και το μεγάλο αριθμό ΤΠΕ (7^η), **οι ΤΠΕ της δημόσιας διοίκησης χρήζουν άμεσης αναβάθμισης ή/και αντικατάστασης** ώστε να εξυπηρετούν καλύτερα τις λειτουργίες του δημόσιου τομέα (25^η). Προτεραιότητα, λόγω των χαμηλών επιδόσεων, είναι η επικοινωνία με επιχειρήσεις και πολίτες με λύσεις ηλεκτρονικής ταυτοποίησης (28^η), διασυνδεδεμένα ηλεκτρονικά μητρώα (27^η) και χρηστικές υπηρεσίες (27^η) όπως η B2B και B2G ηλεκτρονική τιμολόγηση που παραμένει ανενεργή παρά τις συνεχείς εξαγγελίες της.
- **Το πρόγραμμα αναβάθμισης υποδομών πρέπει να ενταθεί** ώστε να αναβαθμίσει τον (ήδη ικανοποιητικό) αριθμό σταθερών ευρυζωνικών συνδέσεων (14^η) και να βελτιώσει ταχύτερα τη σημερινή υστέρηση (28^η).
- Είναι αναγκαία η **βελτίωση της ψηφιακής διακυβέρνησης**, με άμεση προσαρμογή της νομοθεσίας στις ψηφιακές λύσεις (21^η). Οι πρόσφατες αλλαγές στη νομοθεσία (πχ. επιτελικό κράτος, αναπτυξιακό πολυνομοσχέδιο, κλπ.) είναι μεν φιλόδοξες αλλά η ταχύτητα υλοποίησης τους θα κρίνει τυχόν βελτίωση από την 27^η θέση που βρισκόμαστε σήμερα σε ό,τι αφορά το ρυθμιστικό πλαίσιο.
- **Οι ψηφιακές δεξιότητες πρέπει να ενισχυθούν** καθώς η χώρα βρίσκεται χαμηλά (25^η), παρά τον ικανοποιητικό αριθμό πτυχιούχων σε θετικές και τεχνολογικές επιστήμες (13^η).

Οι ελληνικές επιχειρήσεις: Έλλειψη πυξίδας

Το Παρατηρητήριο επίσης πραγματοποιεί πρωτογενείς έρευνες για την πορεία του ψηφιακού και τεχνολογικού μετασχηματισμού των επιχειρήσεων. **Η πρώτη ανέδειξε ως κεντρικό συμπέρασμα την έλλειψη πυξίδας ψηφιακού μετασχηματισμού.** Ενώ το 90% των επιχειρήσεων θεωρεί το μετασχηματισμό ως στρατηγικής σημασίας, μόνο το 48% έχει ψηφιακή στρατηγική, ενώ μόλις το 50% διαθέτει αρμόδιο διευθυντικό στέλεχος. Η ψηφιοποίηση υποστηρικτικών λειτουργιών - back office (17.2%), και η αναβάθμιση εφαρμογών τύπου ERP (16.5%) είναι οι πρώτες προτεραιότητες. Μόλις 11,1% επιδιώκει ψηφιακές λύσεις για αύξηση των εσόδων, στοιχείο αρκετά αποθαρρυντικό, 10% επιδιώκει λύσεις Data Analytics για τη βελτίωση της εξυπηρέτησης των πελατών και μόλις 9.5% ανταλλάσσει δεδομένα με συνεργάτες και προμηθευτές. Την τελευταία τριετία, μία στις δύο ΜμΕ (53.5%) με κύκλο εργασιών μέχρι €30εκ. είτε δεν επένδυσε καθόλου σε ψηφιακές λύσεις, είτε επένδυσε κάτω από €100.000. Ωστόσο, είναι ενθαρρυντικό πως το 86% έχει πρόθεση επένδυσης σε σύγχρονες λύσεις στα επόμενα τρία χρόνια.

1. Χαρτογράφηση ψηφιακής και τεχνολογικής ωριμότητας

Συνεχίζοντας τις παρεμβάσεις του για τη ψηφιακή οικονομία (ενδεικτικά [εδώ](#)), ο ΣΕΒ συνεισφέρει στο δημόσιο διάλογο με την πρώτη ανάλυση που δημοσιοποιεί το «Παρατηρητήριο Ψηφιακού Μετασχηματισμού», σε στρατηγική συνεργασία με τη Deloitte.

Το Παρατηρητήριο Ψηφιακού Μετασχηματισμού είναι ένας μόνιμος μηχανισμός για τη συστηματική και ουσιαστική χαρτογράφηση της ψηφιακής και τεχνολογικής ωριμότητας των επιχειρήσεων και της οικονομίας.

Το Παρατηρητήριο έρχεται να καλύψει το σημαντικό κενό τεκμηρίωσης και συστηματικής παρακολούθησης της ψηφιακής και τεχνολογικής ωριμότητας στις επιχειρήσεις και στην οικονομία. Ο ΣΕΒ μέσω του Παρατηρητηρίου θα θέτει τακτικά υπόψη του δημοσίου διαλόγου αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για ψηφιακό και τεχνολογικό μετασχηματισμό.

Η Deloitte ανέπτυξε το σύνθετο δείκτη Digital Maturity Index (DMI) με στόχο τη διαχρονική παρακολούθηση των επιδόσεων της χώρας, όσο και τη σύγκριση με την ΕΕ-28. Ο DMI συνθέτει 100 επιμέρους δείκτες από έγκριτες διεθνείς πηγές (πχ. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DESI Eurostat, ΟΟΣΑ, Παγκόσμια Τράπεζα, WEF, κλπ.) οι οποίοι κατηγοριοποιούνται σε επτά διαστάσεις.

Αν και η βαθμολογία της Ελλάδας βελτιώθηκε σε σχέση με το 2017, το ίδιο συνέβη στην ΕΕ. Ως αποτέλεσμα, η ψηφιακή και τεχνολογική ωριμότητα της Ελλάδας παραμένει χαμηλή.

Οι επιδόσεις στις επτά επί μέρους διαστάσεις του Παρατηρητηρίου επιβεβαιώνουν την απόσταση που πρέπει να καλυφθεί ώστε η χώρα να κεφαλαιοποιήσει τα οφέλη της 4ης βιομηχανικής επανάστασης. Τα βασικά συμπεράσματα της χαρτογράφησης και η σύγκριση με την ΕΕ-28 συνοψίζονται ως εξής, με τις επί μέρους (εξίσου αδύναμες) επιδόσεις να δείχνουν την κατεύθυνση προσαρμογής.

- 1. Επιχειρήσεις.** Οι επενδύσεις σε ΤΠΕ είναι διαρκείς (19^η), καλύπτοντας όμως ανάγκες σε συστήματα ERP εσωτερικής υποστήριξης (12^η). Η επενδυτική κινητοποίηση πρέπει να εστιάσει περισσότερο σε λύσεις cloud (28^η), RFID (26^η), ηλεκτρονικής τιμολόγησης (27^η), ηλεκτρονικού εμπορίου (28^η), συναλλαγών EDI (27^η), χρήσης φορητών συσκευών και εφαρμογών από εργαζόμενους (26^η), κλπ. Σε ικανοποιητικό βαθμό η διαφήμιση στο διαδίκτυο (9^η) η χρήση κοινωνικής δικτύωσης (11^η) και η χρήση λύσεων big data analytics (12^η). Συνολικά, όμως η Ελλάδα είναι 26^η στην ψηφιακή και τεχνολογική ωριμότητα των επιχειρήσεων.
- 2. Δημόσια διοίκηση.** Παρά τα έργα σε εξέλιξη και το μεγάλο αριθμό εγκατεστημένων ΤΠΕ (7^η), οι ΤΠΕ της δημόσιας διοίκησης χρήζουν **άμεσης αναβάθμισης ή/και αντικατάστασης** ώστε να εξυπηρετούνται καλύτερα οι λειτουργίες της (25^η). Προτεραιότητα είναι η επικοινωνία με επιχειρήσεις και πολίτες με λύσεις ηλεκτρονικής ταυτοποίησης (28η θέση), διασύνδεση ηλεκτρονικών μητρώων σε ΓΕΜΗ, TaxisNet, Τελωνεία, Τράπεζες, ΕΦΚΑ, ΕΡΓΑΝΗ (27^η), αλλά και χρηστικές υπηρεσίες (27^η) όπως η B2B / B2G ηλεκτρονική τιμολόγηση που παραμένει ανενεργή παρά τις συνεχείς εξαγγελίες. Έτσι, η Ελλάδα είναι 26^η στην ωριμότητα της δημόσιας διοίκησης.
- 3. Ρυθμιστικό περιβάλλον.** Επιτακτική παραμένει η βελτίωση της ψηφιακής διακυβέρνησης. Αποσπασματικές παραμένουν οι συνεργασίες δημοσίου - ιδιωτικού τομέα (21^η), αλλά και η προσαρμογή της νομοθεσίας στη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών (21^η). Πρόσφατες νομοθετήσεις (πχ. επιτελικό κράτος, αναπτυξιακό πολυνομοσχέδιο, κλπ.) είναι μεν φιλόδοξες αλλά η ταχύτητα υλοποίησης τους θα κρίνει την ταχύτητα αναβάθμισης της χώρας από την 27^η θέση στο ρυθμιστικό πλαίσιο για τον ψηφιακό μετασχηματισμό.

- Κλάδος ΤΠΕ.** Ενώ ο κλάδος παρουσιάζει ιδιαίτερα υψηλή παραγωγικότητα (11^η θέση), μεγάλο βαθμό νέων επιχειρήσεων (5^η), συνεχείς επενδύσεις σε R&D (13^η) με εξειδικευμένα στελέχη σε R&D (10^η), η συνεισφορά στο ΑΕΠ, στην απασχόληση και στην εξωστρέφεια είναι πολύ χαμηλά (28^η). Ομοίως χαμηλή η καταχώρηση καινοτομίας (22^η). Συνολικά, η Ελλάδα είναι 28^η στην ψηφιακή και τεχνολογική ωριμότητα του κλάδου ΤΠΕ.
- Υποδομές.** Η διεύθυνση σταθερής ευρυζωνικής σύνδεσης είναι ικανοποιητική (14^η) με την Ελλάδα να συνεχίζει το φιλόδοξο πρόγραμμα βελτίωσης των υποδομών της. Ολοκληρώνονται επενδύσεις ευρυζωνικών συνδέσεων υπερ-υψηλής ταχύτητας, ενισχύεται η ζήτηση και προωθούνται έργα ΣΔΙΤ που αναμένεται σύντομα να βελτιώσουν τη συνολική υστέρηση (28^η).
- Δεξιότητες.** Παρά τον ικανοποιητικό αριθμό πτυχιούχων σε θετικές και τεχνολογικές επιστήμες (13^η), οι ψηφιακές δεξιότητες πρέπει να ενισχυθούν για τη βελτίωση της 25^{ης} θέσης σήμερα. Η ανάγκη ψηφιακών δεξιοτήτων στην παραγωγή (28^η), αλλά και η ανάγκη αναβάθμισης της ενδο-επιχειρησιακής κατάρτισης σε ΤΠΕ (23^η) συμβαδίζουν με πρόσφατη εξειδικευμένη [έρευνα](#) του ΣΕΒ.
- Κοινωνία.** Η Ελλάδα παρουσιάζει χαμηλά επίπεδα ψηφιακής ωριμότητας στο σύνολο της κοινωνικής (ιδιωτικής) ζωής (26^η) αν και η χρήση του διαδικτύου για ενημέρωση (8^η), κοινωνική δικτύωση (12^η), δημοσίευση περιεχομένου (15^η), είναι κοντά ή/και πάνω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Οι πολιτικές μπορούν να εστιάσουν στη συχνότερη χρήση του διαδικτύου για εμπορικές πράξεις (πχ. τραπεζικές συναλλαγές και συναλλαγές με το δημόσιο) και ηλεκτρονικό εμπόριο (27^η). Τέλος, κρίσιμο είναι να ανατραπεί η πολύ μικρή χρήση του διαδικτύου από τους πολίτες (5% πληθυσμού, στην 26^η).

2. Η άποψη των επιχειρήσεων

Το Παρατηρητήριο Ψηφιακού Μετασχηματισμού διενήργησε **πρωτογενή έρευνα** για την ανάλυση του ψηφιακού και τεχνολογικού μετασχηματισμού των ελληνικών επιχειρήσεων. Κεντρικό συμπέρασμα είναι το έλλειμα πυξίδας μετασχηματισμού.

Οι επιχειρήσεις δεν έχουν αντιληφθεί την κρισιμότητα άμεσης προσαρμογής στο διεθνή ανταγωνισμό. Χωρίς ψηφιακό μετασχηματισμό, κινδυνεύουν με απώλεια πελατών, περιθωριοποίηση προϊόντων και επιχειρηματική απαξίωση.

Τα πλέον ενδιαφέροντα αποτελέσματα της έρευνας για τον ψηφιακό και τεχνολογικό μετασχηματισμό συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- Αναζήτηση πυξίδας.** Αν και 9/10 επιχειρήσεις αναγνωρίζουν τη στρατηγική σημασία του ψηφιακού και τεχνολογικού μετασχηματισμού, λιγότερες από τις μισές (48%) έχουν κάποια συγκεκριμένη ψηφιακή στρατηγική. Επιπλέον, μόλις το 23,5% χρησιμοποιεί σύστημα μέτρησης και παρακολούθησης της απόδοσης των ψηφιακών και τεχνολογικών επενδύσεων τους, ενώ οι μισές (50%) δεν διαθέτουν διευθυντικό στέλεχος για τον ψηφιακό μετασχηματισμό.
- Ανάγκη μεγαλύτερης προτεραιότητας.** Μόνο το 7% των επιχειρήσεων δηλώνει ότι πρωταρχικός στόχος των επενδύσεων ψηφιοποίησης είναι ο μετασχηματισμός τους παρότι ο διεθνής ανταγωνισμός υιοθετεί ταχύτερα νέα μοντέλα λειτουργίας. Αντιθέτως, οι ψηφιακές επενδύσεις στην Ελλάδα εστιάζουν σε μείωση κόστους (23,6%), αυτοματοποίηση υποστηρικτικών (back office) λειτουργιών (17,2%) και αναβάθμιση εφαρμογών τύπου ERP (16,5%). Ενθαρρυντική ένδειξη είναι η στροφή προς τη βελτίωση της ψηφιακής εμπειρίας του πελάτη (17,2%). Εντελώς αποθαρρυντική ένδειξη παραμένει το γεγονός ότι οι επιχειρήσεις δεν επιδιώκουν ψηφιακές λύσεις που μπορούν να αυξήσουν τα έσοδα (11,1%), να ενισχύσουν, με data analytics την πληροφόρηση για τη λειτουργία της επιχειρήσεις και των πελατών (10,1%), ή να βελτιώσουν την ανταλλαγή δεδομένων με συνεργάτες και προμηθευτές (9,5%).
- Ανάγκη εξοικείωσης με νέες διαδικασίες και οργάνωση.** Η απουσία κουλτούρας καινοτομίας και η αντίσταση στην αλλαγή (21,3%) είναι τα σημαντικότερα εσωτερικά εμπόδια.

- 4. Ανάγκη επενδύσεων σε υποδομές και δεξιότητες.** Η δυσκολία χρηματοδότησης και η απουσία επενδυτικών κινήτρων (12,7%) εξακολουθούν να αποτελούν σημαντική τροχοπέδη για την ανάπτυξη επενδυτικών προγραμμάτων των επιχειρήσεων με επίκεντρο τον ψηφιακό τους μετασχηματισμό. Οι δυσκολίες συμπληρώνονται από περιορισμούς στις υφιστάμενες υποδομές τεχνολογίας (12,5%) και την έλλειψη ψηφιακών δεξιοτήτων και τεχνογνωσίας στα στελέχη (12%)
- 5. Ανάγκη επενδύσεων σε σύγχρονες λύσεις.** Ενώ οι μεγάλες επιχειρήσεις επενδύουν συνεχώς σε νέες τεχνολογίες τα 3 τελευταία χρόνια, οι μεσαίες και μικρές επιχειρήσεις το πραγματοποιούν σε πολύ μικρότερο βαθμό. Προβληματίζει το γεγονός ότι το 53,5% των επιχειρήσεων με κύκλο εργασιών κάτω των €30 εκ. είτε δεν επένδυσαν καθόλου την τελευταία 3ετία σε ψηφιακές λύσεις, είτε επένδυσαν κάτω από €100.000. Ενθαρρυντική είναι η πρόθεση του 86,0% για επενδύσεις σε νέες ψηφιακές και τεχνολογικές λύσεις τα επόμενα τρία χρόνια.

3. Συμπεράσματα - Ανάγκη εθνικής σύμπραξης για το μετασχηματισμό της οικονομίας

Το έλλειμα εθνικού πλάνου για τον ψηφιακό και τεχνολογικό μετασχηματισμό **πρέπει να καλυφθεί άμεσα**. Ξεκινώντας από τη βιομηχανία, ο ΣΕΒ θεωρεί ζήτημα ζωτικής σημασίας την έναρξη διαλόγου μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών, για την ταχεία υλοποίηση ενός εθνικού προγράμματος προσαρμογής στο Industry 4.0. Οι περισσότερες χώρες της ΕΕ υλοποιούν ήδη ανάλογες στρατηγικές. Στην Ελλάδα η προσαρμογή κράτους και επιχειρήσεων παραμένει, στην καλύτερη περίπτωση, αποσπασματική. Όμως, ο ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός πρέπει να αποτελέσει εθνική προτεραιότητα στη βάση μιας εθνικά συμφωνημένης στρατηγικής για την οποία επιχειρήσεις και πολιτεία οφείλουν να συνεργαστούν. Τέλος, η αναβάθμιση των ψηφιακών δεξιοτήτων πρέπει να εξελιχθεί σε παράγοντα επιτυχίας του μετασχηματισμού.

Οι παρεμβάσεις του ΣΕΒ θα κορυφωθούν στο Βιομηχανικό Συνέδριο, στις 18 και 19 Δεκεμβρίου. Κεντρικό θέμα είναι η 4^η Βιομηχανική Επανάσταση, η ευκαιρία για τη βιομηχανία που δεν πρέπει να χαθεί.

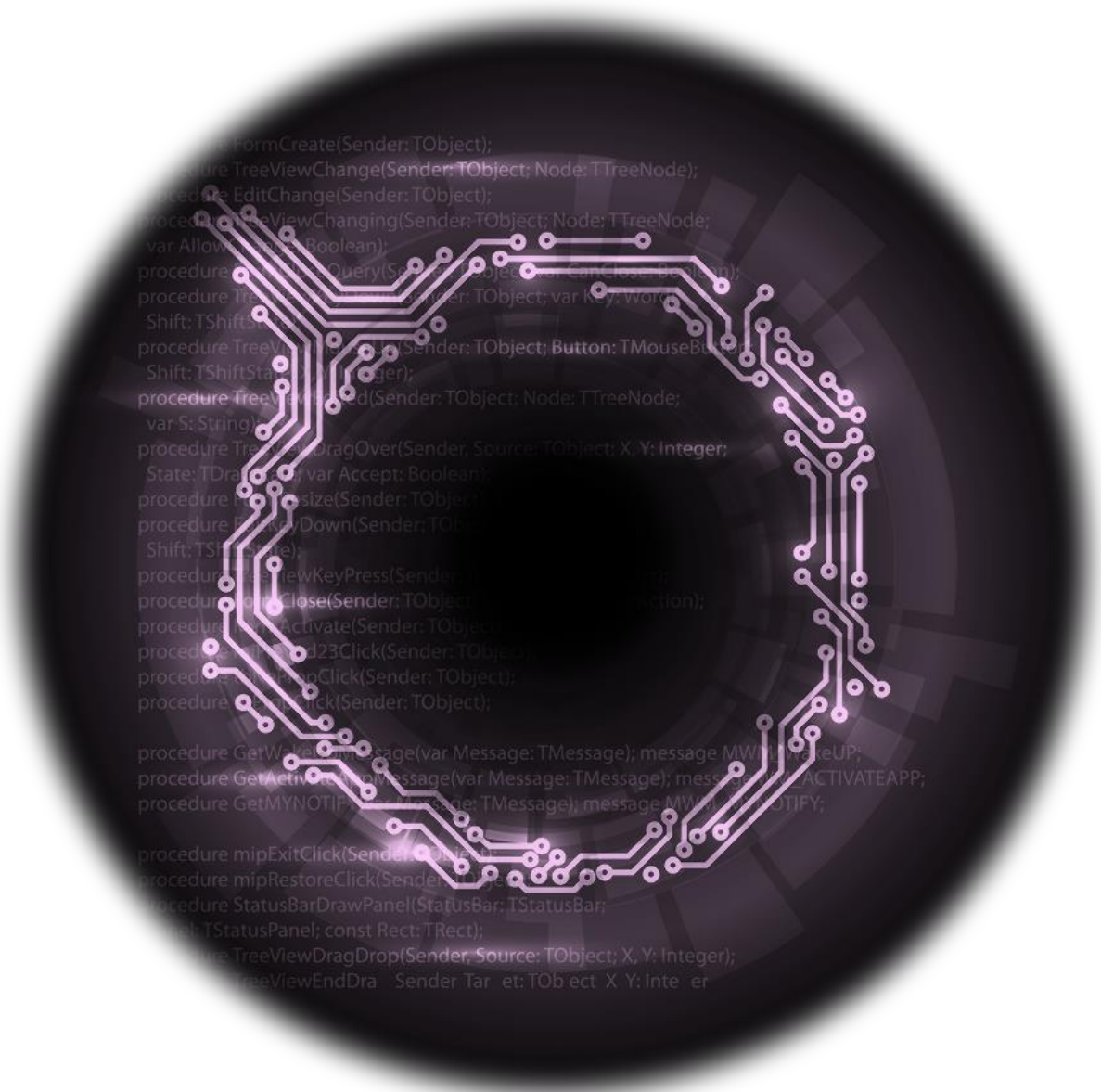
4. Επόμενες παρεμβάσεις

Επόμενες παρεμβάσεις του ΣΕΒ περιλαμβάνουν εξειδικευμένες θεματικές και κλαδικές αναλύσεις, συγκριτική αξιολόγηση πολιτικών χωρών της ΕΕ για την ψηφιακή και τεχνολογική αναβάθμιση της οικονομίας, πρόταση για ένα εθνικό πρόγραμμα «βιομηχανία 4.0», εξειδικευμένες στρατηγικές για άλλους κρίσιμους κλάδους της οικονομίας, προτάσεις για την αναβάθμιση ψηφιακών δεξιοτήτων, κλπ.

5. Σύνοψη αποτελεσμάτων παρατηρητηρίου

Στο παράρτημα που ακολουθεί, η σύνοψη της 1^{ης} έρευνας του Παρατηρητηρίου.

[Εδώ](#) η πλήρης έκδοση της 1^{ης} έρευνας του Παρατηρητηρίου.

Ψηφιακή και τεχνολογική ωριμότητα οικονομίας και επιχειρήσεων

Παρατηρητήριο Ψηφιακού Μετασχηματισμού

Σύνοψη 1^η ετήσιας έκδοσης | Ιούλιος 2019

ΨΗΦΙΑΚΟΣ
ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ
Παρατηρητήριο ΣΕΒ

Επιτελική σύνοψη

Επιτελική σύνοψη

1. Εισαγωγή

Σκοπός της μελέτης

Η παρούσα πρώτη έκδοση της μελέτης με την ονομασία «Ψηφιακή και τεχνολογική ωριμότητα οικονομίας και επιχειρήσεων» εκπονήθηκε για το ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών με την υποστήριξη της διεθνούς εταιρείας συμβούλων Deloitte και εντάσσεται στην ευρύτερη πρωτοβουλία του ΣΕΒ για τη ψηφιακή και τεχνολογική προσαρμογή της οικονομίας και των επιχειρήσεων στις προκλήσεις της 4ης βιομηχανικής επανάστασης. Το Παρατηρητήριο Ψηφιακού Μετασχηματισμού έχει ως στόχο τη συστηματική και ουσιαστική παρακολούθηση της ψηφιακής ωριμότητας και της πορείας του ψηφιακού μετασχηματισμού στις ελληνικές επιχειρήσεις και την ελληνική οικονομία και κοινωνία γενικότερα.

Δράσεις Παρατηρηρίου

Το Παρατηρητήριο Ψηφιακού Μετασχηματισμού του ΣΕΒ αποτελείται από τρία βασικά **δομικά στοιχεία**:

- Το σύνθετο δείκτη **SEV Digital Maturity Index**.
- **Πρωτογενή έρευνα** για το ψηφιακό μετασχηματισμό στις ελληνικές επιχειρήσεις.
- Επισκόπηση **δράσεων ψηφιακού μετασχηματισμού**, κυρίως της δημόσιας διοίκησης, στο πλαίσιο της Εθνικής Ψηφιακής Στρατηγικής 2016-2021.

Τα αποτελέσματα και συμπεράσματα συνδυάζονται με αναγνωρισμένα **καλά παραδείγματα** από άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Παράλληλα αναγνωρίζονται οι **αιτίες** για τη συγκριτικά χαμηλή επίδοση της Ελλάδας, αλλά και υφιστάμενες **δράσεις** του δημοσίου τομέα που στόχο έχουν το ψηφιακό μετασχηματισμό της χώρας.

Η σύνθεση των ανωτέρω αποτελεί τη βάση για την ανάπτυξη από το ΣΕΒ εστιασμένων **προτάσεων άμεσης προτεραιότητας**.

SEV Digital Maturity Index

Ο **σύνθετος δείκτης** SEV Digital Maturity Index συντίθεται από περίπου 100 επιμέρους **δείκτες** (indicators) κατηγοριοποιημένους σε 27 **υποδιαστάσεις** και 7 **διαστάσεις**.

Όλοι οι επιμέρους δείκτες (indicators) του SEV Digital Maturity Index δημοσιεύονται από **έγκριτους διεθνείς οργανισμούς**, όπως είναι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Digital Economy and Society Index, Eurostat), ο ΟΟΣΑ, η Παγκόσμια Τράπεζα, το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ, κ.α.

Οι 7 διαστάσεις του SEV Digital Maturity Index

Πρωτογενής έρευνα

Η πρώτη έκδοση της πρωτογενούς έρευνας για την ανάλυση του ψηφιακού μετασχηματισμού των ελληνικών επιχειρήσεων πραγματοποιήθηκε στα τέλη Φεβρουαρίου 2019 μεταξύ **278 υψηλόβαθμων στελεχών** επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην ελληνική αγορά.

Οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να απαντήσουν σε ερωτήσεις διαχωρισμένες σε **7 βασικές ενότητες**:

1. Ψηφιακή **στратηγική, οργάνωση** και **επενδύσεις**.
2. Ψηφιακές δεξιότητες και ψηφιακός μετασχηματισμός σε θέματα **ανθρώπινου δυναμικού / ταλέντου**.
3. **Υποδομές τεχνολογίας** σε back-office διαδικασίες.
4. Ψηφιακός μετασχηματισμός στην **παραγωγή** και στην **εφοδιαστική αλυσίδα**.
5. Ψηφιοποίηση της **εμπειρίας του πελάτη**.
6. **Κυβερνοασφάλεια** και προστασία δεδομένων
7. Διαχείριση **δεδομένων**

Επισκόπηση δράσεων ψηφιακού μετασχηματισμού

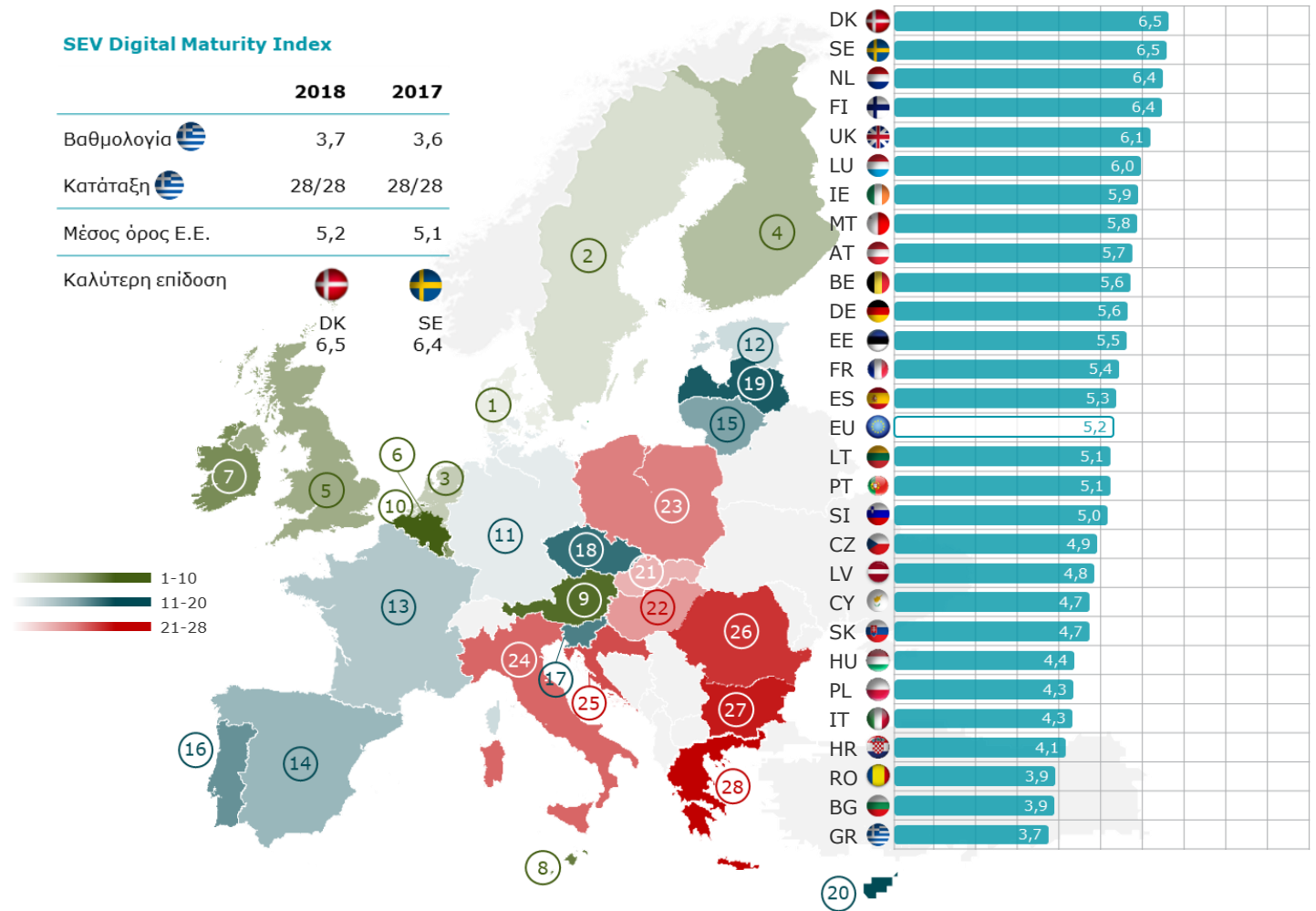
Καταγράφηκαν **υφιστάμενες δράσεις και πρωτοβουλίες ψηφιακού μετασχηματισμού** που εντάσσονται ευρύτερα στην Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική 2016-2021. Αναγνωρίστηκαν έργα ψηφιακού μετασχηματισμού του δημοσίου τομέα τα οποία κρίνονται ως κρίσιμα για την πορεία της χώρας προς τη νέα ψηφιακή εποχή.

Επιτελική σύνοψη

2. SEV Digital Maturity Index

Η Ελλάδα παρουσιάζεται **ουραγός μεταξύ των μελών της ΕΕ-28**, λαμβάνοντας υπόψη τις τελευταίες διαθέσιμες μετρήσεις (2018) και τις αμέσως προηγούμενες (2017). Αντίστοιχα, στις επιμέρους διαστάσεις, η Ελλάδα κατατάσσεται στις τελευταίες θέσεις, με **καλύτερη επίδοση** στη διάσταση 4 των **ψηφιακών δεξιοτήτων** σε επιχειρήσεις και γενικό πληθυσμό, όπου όμως **επιδεινώθηκε η θέση** της.

1. Κλάδοι ΤΠΕ & υψηλής τεχνολογίας

	2018	2017
Βαθμολογία	2,7	2,6
Κατάταξη	28/28	28/28
Μέσος όρος Ε.Ε.	3,7	3,7
Καλύτερη επίδοση	IE 5,6	IE 5,5

2. Υποδομές συνδεσιμότητας

	2018	2017
Βαθμολογία	4,0	3,7
Κατάταξη	28/28	28/28
Μέσος όρος Ε.Ε.	6,0	5,6
Καλύτερη επίδοση	NL 7,5	NL 7,2

3. Πολιτικές & ρυθμιστικό πλαίσιο

	2018	2017
Βαθμολογία	3,6	3,3
Κατάταξη	27/28	28/28
Μέσος όρος Ε.Ε.	5,7	5,7
Καλύτερη επίδοση	LU 8,3	LU 8,4

4. Ψηφιακές δεξιότητες

	2018	2017
Βαθμολογία	4,8	5,0
Κατάταξη	25/28	23/28
Μέσος όρος Ε.Ε.	5,6	5,5
Καλύτερη επίδοση	FI 7,2	FI 7,2

5. Ψηφιακή ωριμότητα επιχειρήσεων

	2018	2017
Βαθμολογία	3,3	3,3
Κατάταξη	26/28	24/28
Μέσος όρος Ε.Ε.	4,4	4,3
Καλύτερη επίδοση	DK 5,8	SE 5,6

6. Ψηφιακή ωριμότητα κοινωνίας

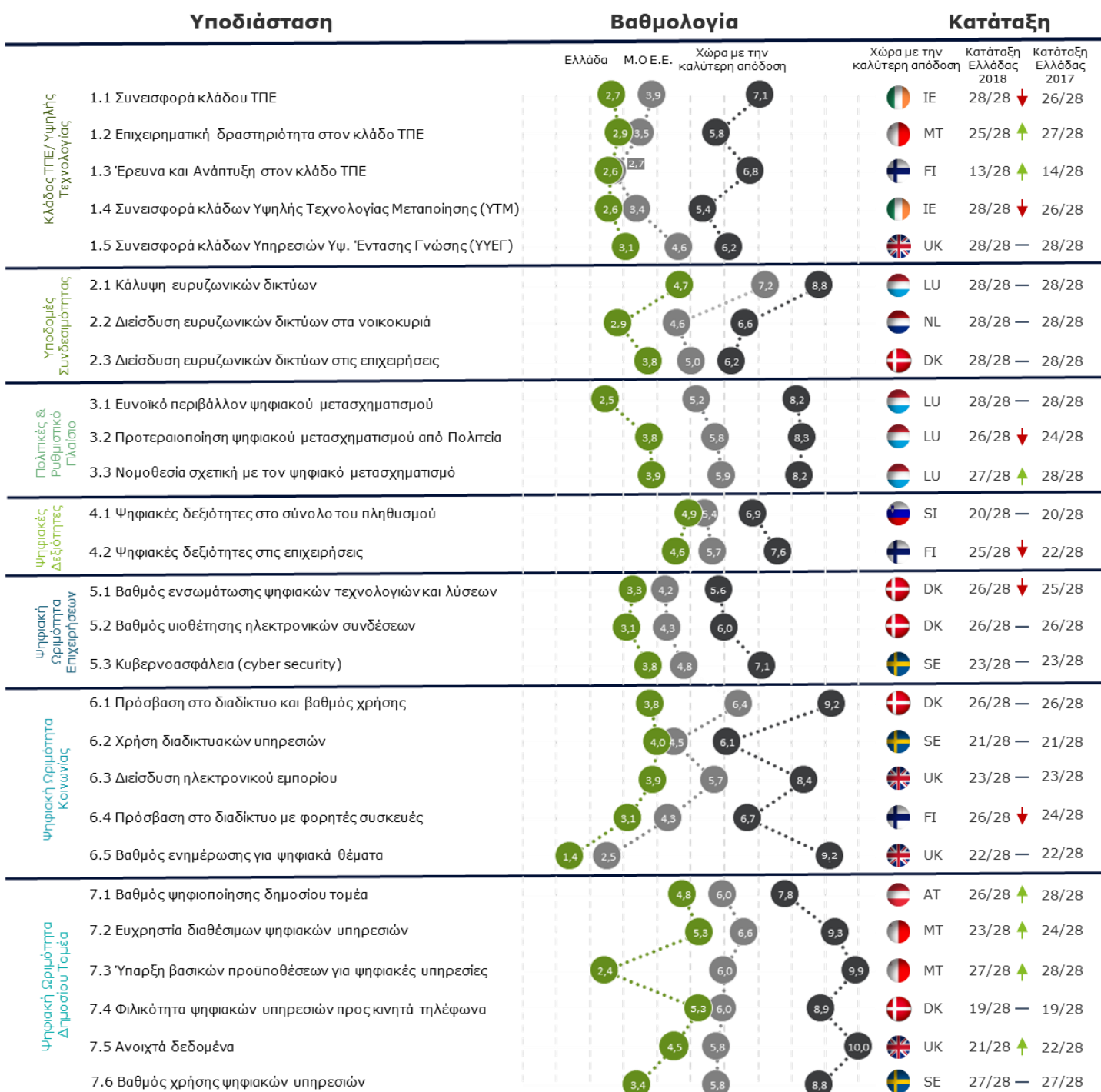
	2018	2017
Βαθμολογία	3,5	3,4
Κατάταξη	26/28	26/28
Μέσος όρος Ε.Ε.	5,1	4,8
Καλύτερη επίδοση	UK 7,2	UK 7,2

7. Ψηφιακή ωριμότητα Δημοσίου

	2018	2017
Βαθμολογία	4,3	3,9
Κατάταξη	27/28	27/28
Μέσος όρος Ε.Ε.	6,0	5,9
Καλύτερη επίδοση	NL 7,9	DK 8,1

Ανάλυση υποδιαστάσεων του SEV Digital Maturity Index

Η Ελλάδα με στοιχεία του 2018 παρουσιάζει χαμηλότερη επίδοση από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο σε όλες τις υποδιαστάσεις του SEV Digital Maturity Index και στην πλειοψηφία αυτών καταλαμβάνει χαμηλή θέση. Συγκριτικά καλύτερη επίδοση επιτυγχάνεται στην έρευνα και ανάπτυξη στον κλάδο ΤΠΕ, στις ψηφιακές δεξιότητες στο σύνολο του πληθυσμού αλλά και στη χρήση διαδικτυακών υπηρεσιών από το γενικό πληθυσμό. Υποδιαστάσεις όπου η επίδοση της Ελλάδας παρουσιάζει σημαντική απόκλιση από το μέσο όρο της ΕΕ-28 είναι η κάλυψη ευρυζωνικών δικτύων, η παρουσία ευνοϊκού περιβάλλοντος για το ψηφιακό μετασχηματισμό, η δυνατότητα πρόσβασης και ο βαθμός χρήσης του διαδικτύου από τον ευρύτερο πληθυσμό, καθώς και η ύπαρξη βασικών προϋποθέσεων (e-ID, e-Documents, μητρώα, κτλ.) για ψηφιακές υπηρεσίες του Δημοσίου.

Βασικά συμπεράσματα ανάλυσης δεικτών (indicators) SEV Digital Maturity Index

Η διάγνωση της ψηφιακής ωριμότητας της Ελλάδας στη βάση του SEV Digital Maturity Index και των 7 βασικών διαστάσεων του, επιτρέπει την **αναγνώριση περιοχών** όπου η ανταγωνιστική θέση της χώρας βρίσκεται σε **επίπεδα αντίστοιχα ή και καλύτερα του μέσου όρου** της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως, από την άλλη πλευρά, και περιοχών όπου βρισκόμαστε σε **χαμηλή θέση και το κυριότερο όπου η χώρα μας έχει σημαντικό έδαφος να καλύψει** ώστε να πλησιάσει τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Οι βασικές αυτές περιοχές, όπως ορίζονται από τους επιμέρους δείκτες (indicators) του SEV Digital Maturity Index, παρουσιάζονται παρακάτω, ενώ εξάγονται ορισμένα χρήσιμα συμπεράσματα αναφορικά με την πορεία της Ελλάδας προς τη νέα ψηφιακή εποχή.

1. Κλάδοι ΤΠΕ & Υψηλής Τεχνολογίας

Συγκριτικά καλή επίδοση

- Παραγωγικότητα κλάδου ΤΠΕ (11/28)
- Νέες επιχειρήσεις στον κλάδο ΤΠΕ (5/28)
- Προσωπικό έρευνας και ανάπτυξης στις επιχειρήσεις ΤΠΕ (10/28)
- Επενδύσεις έρευνας και ανάπτυξης στις επιχειρήσεις ΤΠΕ (13/28)

Χαμηλή επίδοση με απόκλιση από μέσο όρο Ε.Ε.

- Συνεισφορά κλάδου ΤΠΕ στην απασχόληση (28/28)
- Εξαγωγές υπηρεσιών ΤΠΕ (28/28)
- Αιτήσεις πατέντας ΤΠΕ (22/28)
- Εξαγωγές προϊόντων κλάδων υψηλής τεχνολογίας μεταποίησης (28/28)
- Συνεισφορά κλάδων υπηρεσιών υψηλής έντασης γνώσης στο ΑΕΠ (25/25) και στην απασχόληση (28/28)

Βασικά συμπεράσματα

Ο κλάδος ΤΠΕ στην Ελλάδα **επιτυγχάνει συγκριτικά καλές επιδόσεις** στους τομείς της **παραγωγικότητας** και της **νέας επιχειρηματικότητας**, όπως επίσης και στην έρευνα και ανάπτυξη. Από την άλλη πλευρά **όμως η συνεισφορά του κλάδου στο ΑΕΠ και στην απασχόληση**, όπως και η **εξωστρέφεια του σε όρους εξαγωγών προϊόντων και υπηρεσιών σίγουρα χρήζουν ενίσχυσης. Αντίστοιχα συμπεράσματα** προκύπτουν και **για τους κλάδους υψηλής τεχνολογίας μεταποίησης και υπηρεσιών υψηλής έντασης γνώσης**. Η **υψηλή εξάρτηση του κλάδου ΤΠΕ από έργα του δημοσίου τομέα**, η **απουσία σαφούς στρατηγικής και ταυτότητας** του κλάδου ΤΠΕ, η **ελλιπής διασύνδεση πανεπιστημίων και επιχειρήσεων**, το **συνεχιζόμενο brain drain** και η **απουσία κινήτρων / παρουσία αντικινήτρων** για προσέλκυση υψηλής προστιθέμενης αξίας επενδύσεων, εκτιμάται ότι αποτελούν βασικά αίτια της κατάστασης αυτής.

2. Υποδομές συνδεσιμότητας

Συγκριτικά καλή επίδοση

- Διείσδυση δικτύων σταθερής ευρυζωνικής σύνδεσης (14/28)

Χαμηλή επίδοση με απόκλιση από μέσο όρο Ε.Ε.

- Κάλυψη δικτύων υψηλής (28/28) και υπερυψηλής (28/28) ταχύτητας
- Διείσδυση δικτύων υψηλής και υπερυψηλής ταχύτητας σε νοικοκυριά (28/28) και επιχειρήσεις (25/28 και 27/28 αντίστοιχα)

Βασικά συμπεράσματα

Παρά τη χαμηλή αρχική θέση της, η **Ελλάδα υλοποιεί με ταχύτητα ένα φιλόδοξο πρόγραμμα βελτίωσης των υποδομών της**. Η **σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα αποδίδει** με συνεχή αναβάθμιση της ποιότητας των υποδομών και των υπηρεσιών. Το αποτέλεσμα είναι η **βελτίωση στις απόλυτες μετρήσεις σε 7 από τους 11 επιμέρους δείκτες** της διάστασης, ενώ 3 παρέμειναν σταθεροί. Η βελτίωση αναμένεται να ενταθεί και να γίνει ιδιαίτερα εμφανής σε επιχειρήσεις και πολίτες όσο τα σημαντικά έργα υποδομής σε εξέλιξη ολοκληρώνονται βάσει του χρονοδιαγράμματος. **Ολοκληρώνονται με γρήγορους ρυθμούς σημαντικές επενδύσεις** ευρυζωνικών συνδέσεων υπερ-υψηλής ταχύτητας, ενισχύεται η ζήτηση και **προωθούνται έργα ΣΔΙΤ** που θα **συμβάλουν καθοριστικά στην επίτευξη των στόχων της Ψηφιακής Ατζέντας 2025**.

3. Πολιτικές & ρυθμιστικό πλαίσιο

Χαμηλή επίδοση με απόκλιση από μέσο όρο Ε.Ε.

Σε όλους τους επιμέρους δείκτες (indicators), η Ελλάδα κατατάσσεται στην τελευταία θέση μεταξύ των 28 μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εξαιρεση αποτελούν οι επιμέρους δείκτες που αφορούν τις συνεργασίες μεταξύ δημοσίου και ιδιωτικού τομέα (21/27) και το βαθμό που η ανάπτυξη και εφαρμογή ψηφιακών τεχνολογιών υποστηρίζεται από τη νομοθεσία (21/27), χωρίς όμως βάσει αυτής της επίδοσης να τεκμηριώνονται δυνατά σημεία για τη χώρα.

Βασικά συμπεράσματα

Η Ελλάδα παρουσιάζει **σημαντική υστέρηση** στον ιδιαίτερα σημαντικό τομέα της **δημιουργίας ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος** για το **ψηφιακό μετασχηματισμό**. Εγγενείς αδυναμίες όπως η **ασυνέχεια στη Δημόσια Διοίκηση**, τα **υψηλά διοικητικά βάρη**, το **ασαφές νομικό και ρυθμιστικό πλαίσιο**, τα **νομοθετικά κενά**, η **κακή ποιότητας νομοθέτηση** και η **πολυνομία**, η **αργή απονομή δικαιοσύνης** συνδυάζονται με την **έλλειψη συγκεκριμένης στρατηγικής για τη βελτίωση του ρυθμιστικού πλαισίου** που σχετίζεται με το ψηφιακό μετασχηματισμό και την καινοτομία. **Πρόσφατες νομοθετικές πρωτοβουλίες** αναμένεται να **αντιστρέψουν την υστέρηση αυτή** και αναμένεται να βελτιώσουν τους εν λόγω δείκτες στις προσεχείς μετρήσεις

4. Ψηφιακές δεξιότητες

Συγκριτικά καλή επίδοση

- Απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης STEM (13/28)
- Κενό ψηφιακών δεξιοτήτων στις επιχειρήσεις (7/28)

Χαμηλή επίδοση με απόκλιση από μέσο όρο Ε.Ε.

- Εργαζόμενοι σε επιχειρήσεις με εξειδικευμένες δεξιότητες ΤΠΕ (28/28)
- Παροχή εκπαίδευσης ΤΠΕ από τις επιχειρήσεις στους εργαζομένους (23/28)

Βασικά συμπεράσματα

Αν και η **παραγωγή «ταλέντου»** με τη μορφή καλά καταρτισμένων πτυχιούχων ανώτατης εκπαίδευσης σε τομείς που σχετίζονται με το ψηφιακό μετασχηματισμό (π.χ. ΤΠΕ, επιστήμες μηχανικών, θετικές επιστήμες) βρίσκεται σε ικανοποιητικά επίπεδα, η επίδοση της Ελλάδας σε ό,τι αφορά τις **ψηφιακές δεξιότητες** στις επιχειρήσεις και την κοινωνία ευρύτερα κυμαίνεται σε χαμηλά επίπεδα, ενώ για το δημόσιο τομέα αντίστοιχα δεν υφίστανται καν στοιχεία. Η **ελλιπής σύνδεση της εκπαίδευσης με τις επιχειρήσεις και την αγορά εργασίας**, η **διαρροή ταλέντου στο εξωτερικό (brain drain)**, το **χαμηλό επίπεδο της δια βίου μάθησης (reskilling και upskilling)** και η **απουσία μηχανισμού παρακολούθησης και αξιολόγησης των ψηφιακών δεξιοτήτων στο δημόσιο τομέα** μπορούν να θεωρηθούν ως βασικές αιτίες του φαινομένου αυτού.

5. Ψηφιακή ωριμότητα επιχειρήσεων

Συγκριτικά καλή επίδοση

- Επιχειρήσεις με σύστημα ERP (12/28)
- Χρήση Big Data Analytics (12/28)
- Αναπόσβεστη αξία παγίων ΤΠΕ στις επιχειρήσεις (11/17)
- Διαφήμιση στο διαδίκτυο (9/28) και χρήση μέσων κοινωνικής δικτύωσης (11/28)

Χαμηλή επίδοση με απόκλιση από μέσο όρο Ε.Ε.

- Παροχή φορητών συσκευών σε εργαζομένους (26/28)
- Χρήση cloud (28/28) και RFID (26/28) από επιχειρήσεις
- Χρήση ηλεκτρονικής τιμολόγησης (27/28), χρήση (22/28) και αξία (28/28) ηλεκτρονικού εμπορίου και πωλήσεις μέσω EDI (27/28)

Βασικά συμπεράσματα

Ενώ οι **επενδύσεις σε εξοπλισμό και συστήματα ΤΠΕ** κυμαίνονται σε συγκριτικά υψηλά επίπεδα, τόσο στον ιδιωτικό, όσο και στο δημόσιο τομέα, στις διαστάσεις της **ψηφιακής ωριμότητας των επιχειρήσεων και του Δημοσίου** η Ελλάδα κατατάσσεται χαμηλά (26^η και 27^η αντίστοιχα). Το γεγονός αυτό μπορεί να ερμηνευτεί εν μέρει, αφενός από την **απουσία σαφούς ψηφιακής στρατηγικής** στην πλειονότητα των ελληνικών επιχειρήσεων, αλλά και ενός ευρύτερου **εθνικού πλάνου για τη μετάβαση στην 4^η βιομηχανική επανάσταση** και αφετέρου από τις **καθυστερήσεις και αδυναμίες στο σχεδιασμό και την υλοποίηση** των έργων του Δημοσίου, που εκτιμάται ότι σε κάποιες περιπτώσεις οδηγεί στην υλοποίηση έργων με λανθασμένες ή ξεπερασμένες προδιαγραφές.

6. Ψηφιακή ωριμότητα κοινωνίας

Συγκριτικά καλή επίδοση

- Χρήση διαδικτύου για ενημέρωση (8/28), βιντεοκλήσεις (16/28), πρόσβαση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (12/28), αναζήτηση εργασίας (14/28), εκπαίδευση (14/28) και δημοσίευση περιεχομένου (15/28)

Χαμηλή επίδοση με απόκλιση από μέσο όρο Ε.Ε.

- Καθημερινή χρήση του διαδικτύου (25/28)
- Αποκλεισμός από το διαδίκτυο, ως % πληθυσμού που δεν έχει κάνει ποτέ χρήση του (26/28)
- Νοικοκυριά με πρόσβαση στο διαδίκτυο (27/28)
- Χρήση διαδικτύου για τραπεζικές υπηρεσίες (25/28)

Βασικά συμπεράσματα

Ο **γερασμένος πληθυσμός**, το συγκριτικά **δύσκολο γεωγραφικό ανάγλυφο της χώρας**, οι **οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες** εξαιτίας της βαθιάς και παρατεταμένης οικονομικής κρίσης, σε συνδυασμό με την **υψηλή φορολόγηση των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών** που ανεβάζει το κόστος τους, αλλά και η **ελλιπής ενημέρωση του μέσου Έλληνα για θέματα χρήσης του διαδικτύου** εκτιμάται ότι αποτελούν τροχοπέδη στην περαιτέρω διείσδυση της χρήσης του διαδικτύου στον ευρύ πληθυσμό. Ως αποτέλεσμα, η Ελλάδα παρουσιάζει **χαμηλά επίπεδα ψηφιακής ωριμότητας στο σύνολο της κοινωνίας**, αν και η χρήση του διαδικτύου για συγκεκριμένους σκοπούς (π.χ. ενημέρωση, πρόσβαση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, δημοσίευση περιεχομένου) παρουσιάζεται κοντά ή και πάνω από το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

7. Ψηφιακή ωριμότητα Δημοσίου

Συγκριτικά καλή επίδοση

- Αναπόσβεστη αξία παγίων ΤΠΕ στο δημόσιο τομέα (7/17)

Χαμηλή επίδοση με απόκλιση από μέσο όρο Ε.Ε.

- Βαθμός ψηφιοποίησης υπηρεσιών προς χρήστες και υποστηρικτικών λειτουργιών δημοσίου τομέα (25/28)
- Διαθεσιμότητα e-ID (28/28), e-Documents (26/28) και ηλεκτρονικών μητρώων (27/28) και βαθμός ψηφιακής επικοινωνίας με επιχειρήσεις και πολίτες (21/28)
- Βαθμός χρήσης ψηφιακών υπηρεσιών του δημοσίου τομέα (27/28)

Βασικά συμπεράσματα

Παρά τις υψηλές επενδύσεις και τα σημαντικά έργα που έχουν υλοποιηθεί τα τελευταία χρόνια κυρίως στο πλαίσιο κοινοτικών πλαισίων στήριξης, **η Ελλάδα παραμένει ουραγός σε θέματα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης**, ως αποτέλεσμα κυρίως της **έλλειψης συνέχειας στη Δημόσια Διοίκηση**, της **απουσίας μακροπρόθεσμου οράματος** για το ψηφιακό μετασχηματισμό του κράτους και των **σημαντικών καθυστερήσεων ή/και ελλείψεων στο σχεδιασμό σε έργα κομβικής σημασίας**.

Επιτελική σύνοψη

3. Πρωτογενής έρευνα

Από την 14.02.2019 έως και την 05.03.2019, **278 υψηλόβαθμα στελέχη** επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην ελληνική αγορά, είτε αμιγώς ελληνικών (65% του δείγματος), είτε μελών διεθνών ομίλων (35% του δείγματος), συμμετείχαν στην πρώτη έκδοση της πρωτογενούς έρευνας του Παρατηρητηρίου Ψηφιακού Μετασχηματισμού του ΣΕΒ για την ανάλυση του ψηφιακού μετασχηματισμού των ελληνικών επιχειρήσεων. Από την ανάλυση των απαντήσεων τους προκύπτουν ορισμένα βασικά συμπεράσματα.

Στρατηγική ψηφιακού μετασχηματισμού

Αν και το

90,8%

θεωρεί το Ψηφιακό Μετασχηματισμό ως στρατηγικής σημασίας προτεραιότητα και βασικό θέμα στην ατζέντα της Διοίκησης...

...μόλις το

48,3%

πιστεύει ότι η επιχείρησή τους έχει ξεκάθαρα ορισμένη και κατάλληλα τεκμηριωμένη και καταγεγραμμένη ψηφιακή στρατηγική...

ενώ μόλις το...

23,5%

χρησιμοποιεί ένα σαφές σύνολο μετρήσεων για την παρακολούθηση της επιτυχίας και της απόδοσης των επενδύσεων σε ψηφιακές τεχνολογίες / λύσεις.

Οργάνωση ψηφιακού μετασχηματισμού

Ενθαρρυντικό είναι ότι

50%

απάντησε πως στην επιχείρησή τους υπάρχει τουλάχιστον ένας ρόλος, σε διευθυντικό επίπεδο, που είναι υπεύθυνος για το ψηφιακό μετασχηματισμό.

Αλλά προβληματισμό δημιουργεί ότι ο ψηφιακός μετασχηματισμός στις ελληνικές επιχειρήσεις αφορά κυρίως θέματα που μπορούν να θεωρηθούν απλά βασικές προϋποθέσεις στη νέα ψηφιακή εποχή...

1. Αυτοματοποίηση / ψηφιοποίηση back office λειτουργιών | **17,2%**
2. Αναβάθμιση πληροφοριακών συστημάτων (π.χ. ERP) | **16,5%**
3. Συστήματα βελτιστοποίησης της ανάλυσης πληροφοριών (data analytics) | **15,8%**
4. Συστήματα βελτιστοποίησης της επικοινωνίας με τους πελάτες και της εμπειρίας των πελατών | **15,1%**

Λόγοι ψηφιακού μετασχηματισμού

Αντίστοιχοι είναι και οι λόγοι που οι ελληνικές επιχειρήσεις επιδιώκουν τον ψηφιακό μετασχηματισμό...

1. Βελτίωση λειτουργικής αποδοτικότητας και μείωση κόστους | **23,6%**
2. Βελτίωση της εμπειρίας / αφοσίωσης / ικανοποίησης των πελατών | **17,2%**
3. Αξιοποίηση νέων επιχειρηματικών μοντέλων ή / και πηγών εσόδων | **11,1%**
4. Ενίσχυση της γνώσης / αντίληψης μέσω λύσεων analytics | **10,1%**
5. Σύνδεση με πελάτες / συνεργάτες / προμηθευτές | **9,5%**

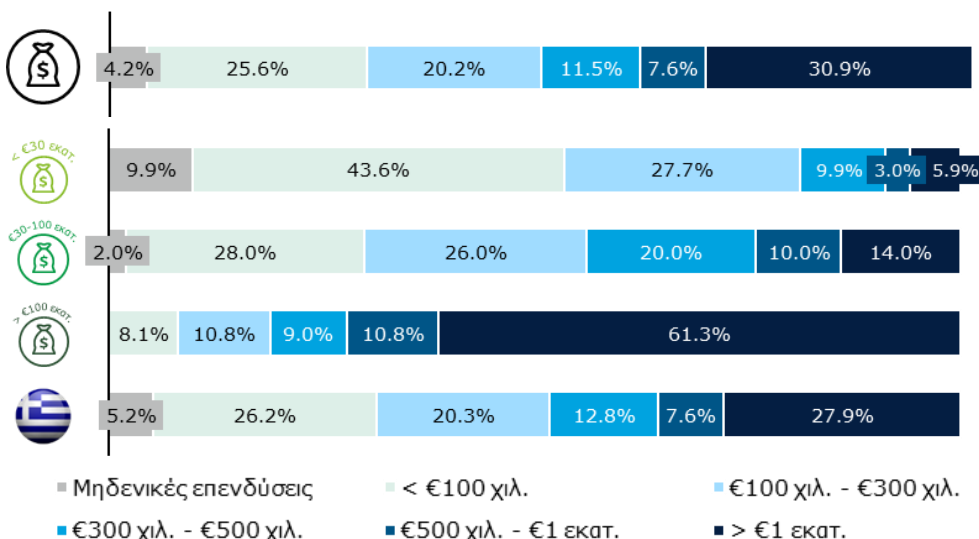
...ενώ μόλις το

7,3%

θεωρεί ότι στόχος είναι ο θεμελιώδης μετασχηματισμός της επιχείρησής τους.

Επενδύσεις ψηφιακού μετασχηματισμού

Όπως είναι φυσιολογικό, οι μεγάλες επιχειρήσεις έχουν επενδύσει περισσότερο σε νέες/ψηφιακές τεχνολογίες και λύσεις τα 3 τελευταία χρόνια...

Προβληματίζει όμως ότι το

53,5%

από επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών κάτω των €30 εκατ. απάντησαν πως οι επιχειρήσεις τους είτε δεν επένδυσαν καθόλου την τελευταία 3ετία σε ψηφιακές λύσεις, είτε επένδυσαν κάτω των €100 χιλ.

Σημαντικό είναι πάντως ότι

86,0%

εκτιμά πως τα επόμενα 3 χρόνια οι επιχειρήσεις τους θα αυξήσουν τις επενδύσεις τους σε νέες/ψηφιακές τεχνολογίες και λύσεις.

Επενδύσεις ψηφιακού μετασχηματισμού (συνέχεια)

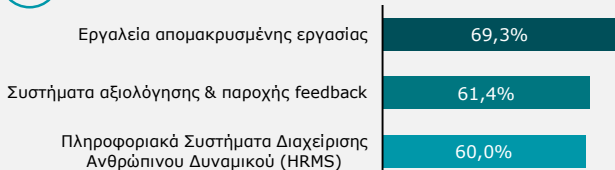
73,4%

απαντά ότι κατά μέσο όρο, οι πρωτοβουλίες / έργα / επενδύσεις ψηφιακού μετασχηματισμού στην επιχείρησή τους βρίσκονται σε στάδιο υλοποίησης (49,1%) ή έχουν ήδη εφαρμοστεί σε μεγάλη κλίμακα (24.3%).

Ανά μελετώμενη περιοχή, οι **3 κύριες ψηφιακές τεχνολογίες / λύσεις όπου έχουν ήδη επενδύσει οι επιχειρήσεις τα 3 τελευταία έτη** είναι οι εξής:

Ανθρώπινο δυναμικό...

Ενώ...

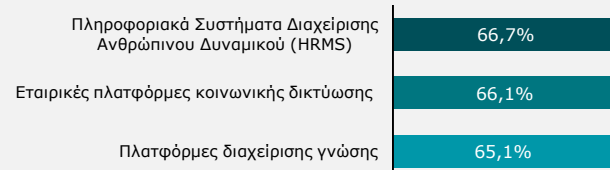
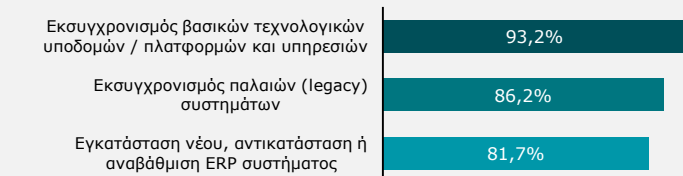
69,5%

απαντά ότι επιχείρησή τους έχει ήδη λάβει (29,1%) τη μεγαλύτερη δυνατή αξία από τις πρωτοβουλίες / έργα / επενδύσεις ψηφιακού μετασχηματισμού που υλοποιεί ή πρόκειται να τη λάβει στα επόμενα 1-2 χρόνια (40,4%).

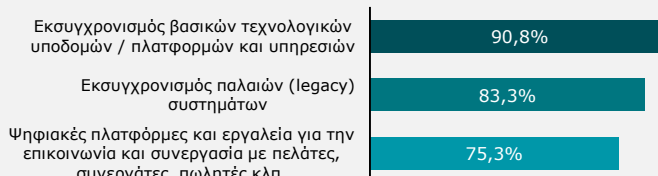
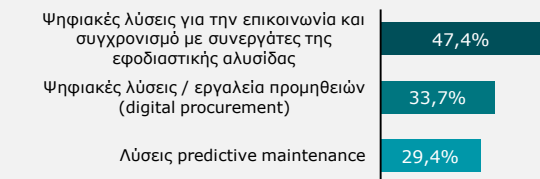
Αντίστοιχα, οι **3 κύριες ψηφιακές τεχνολογίες / λύσεις όπου σκοπεύουν να επενδύσουν οι επιχειρήσεις στα επόμενα 3 έτη** είναι οι παρακάτω:

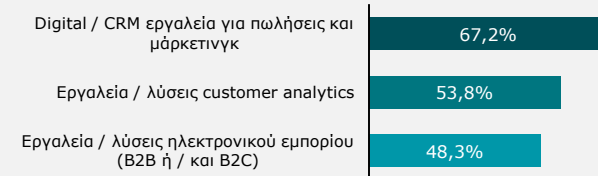
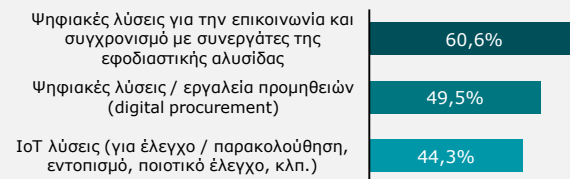
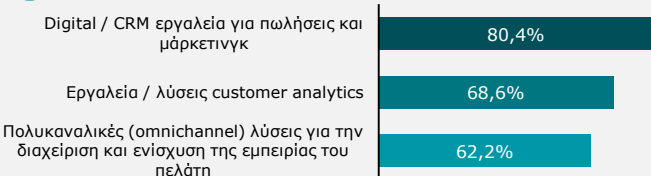
Βασικές διαδικασίες και τεχνολογική υποδομή...

Παραγωγή και εφοδιαστική αλυσίδα...

Εμπειρία του πελάτη...

Εμπόδια ψηφιακού μετασχηματισμού

Τα 4 κυριότερα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι ελληνικές επιχειρήσεις στην υλοποίηση πρωτοβουλιών / έργων / επενδύσεων ψηφιακού μετασχηματισμού:

1. Έλλειψη κατάλληλης κουλτούρας και αντίσταση στην αλλαγή | **21,3%**
2. Καθόλου ή περιορισμένη υποστήριξη / κίνητρα από την πολιτεία | **12,7%**
3. Περιορισμοί στις υφιστάμενες υποδομές τεχνολογίας | **12,5%**
4. Έλλειψη ψηφιακών δεξιοτήτων / τεχνογνωσίας | **12,0%**

Ψηφιακός μετασχηματισμός και ανθρώπινο δυναμικό / ταλέντο

Σε ό,τι αφορά το ανθρώπινο δυναμικό...

64,2%

πιστεύει ότι η επιχείρησή τους διαθέτει ταλέντο / εργαζόμενους με δεξιότητες που απαιτούνται για την αξιοποίηση των ευκαιριών που δίνουν οι ψηφιακές τεχνολογίες / λύσεις.

Ενώ επίσης οι επιχειρήσεις απευθύνονται και σε εξειδικευμένους συμβούλους και παρόχους τεχνολογίας για να συμπληρώσουν και ενισχύσουν το «ψηφιακό ταλέντο» τους.

Οι 4 βασικοί τρόποι με τους οποίους οι ελληνικές επιχειρήσεις αναπτύσσουν τις απαραίτητες ψηφιακές δεξιότητες...

1. Συνεργασία με εξωτερικούς συμβούλους ή/και παρόχους τεχνολογίας | **26,4%**
2. Εκπαίδευση κατά τη διάρκεια της εργασίας (on-the-job training) | **24,0%**
3. Εκπαιδευτικά προγράμματα για επανεκπαίδευση ή/και ενίσχυση δεξιοτήτων | **21,8%**
4. Προσέλκυση νέων εργαζομένων / νέες προσλήψεις | **18,3%**

Συνδεσιμότητα

Αντίστοιχα...

78,8%

θεωρεί ότι η επιχείρησή τους διαθέτει την απαραίτητη τεχνολογική υποδομή για την υποστήριξη της ψηφιακής στρατηγικής και του ψηφιακού μετασχηματισμού της εταιρείας

Ενώ σημαντικό μπορεί να κριθεί ότι

55,9%

απάντησαν πως η επιχείρησή τους είναι συνδεδεμένη είτε με ευρυζωνική σύνδεση άνω των 200 Mbps, είτε με μισθωμένη γραμμή, ενώ 50,9% απάντησε ότι η επιχείρησή τους σκοπεύει να αναβαθμίσει τη σταθερή ευρυζωνική σύνδεσή της στο διαδίκτυο, εντός των επόμενων 24 μηνών.

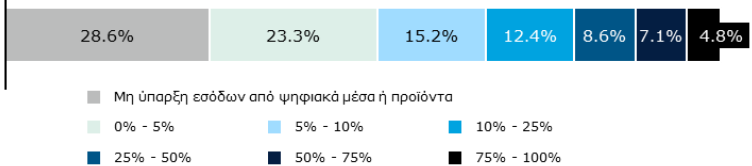
Ψηφιακά κανάλια και μέσα πωλήσεων και μάρκετινγκ

51,9%

απάντησαν ότι η επιχείρησή τους επιτυγχάνει μηδενικά ή πολύ χαμηλά (<5% του συνόλου) έσοδα από ψηφιακά κανάλια ή/και προϊόντα.

Ποσοστό (%) κύκλου εργασιών από ψηφιακά κανάλια ή/και προϊόντα

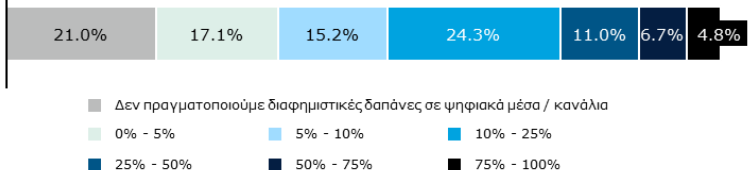

38,1%

απάντησαν ότι η επιχείρησή τους δρομολογεί πολύ μικρό μέρος (<5% του συνόλου) της διαφημιστικής της δαπάνης σε ψηφιακά μέσα / κανάλια.

Ποσοστό (%) των συνολικών διαφημιστικών δαπανών σε ψηφιακά μέσα / κανάλια

34,8%

απάντησαν ότι η επιχείρησή τους πραγματοποιεί πολύ μικρό μέρος (<5% του συνόλου) των αλληλεπιδράσεων της με πελάτες μέσω ψηφιακών μέσων / καναλιών.

Ποσοστό (%) των συνολικών αλληλεπιδράσεων με πελάτες μέσω ψηφιακών καναλιών

Κυβερνοασφάλεια και προστασία δεδομένων

94,3%

θεωρεί ότι η κυβερνοασφάλεια είναι θέμα ύψιστης προτεραιότητας και σημασίας για την επιχείρησή τους...

62,4%

θεωρεί ότι η επιχείρησή τους έχει ξεκάθαρα καθορισμένες και καταγεγραμμένες πολιτικές κυβερνοασφάλειας, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας προσωπικών δεδομένων και ώριμες πρακτικές και λύσεις που διασφαλίζουν ισχυρή ασφάλεια των ψηφιακών περιουσιακών στοιχείων της (π.χ. IDS, logging, κρυπτογράφηση).

42,4%

θεωρεί ότι η επιχείρησή τους διεξάγει τακτικά εκπαιδεύσεις και ενημερώσεις επί θεμάτων και πολιτικών κυβερνοασφάλειας και θεωρεί ότι το προσωπικό τους είναι καλά εκπαιδευμένο σε σχετικά θέματα (π.χ. μπορεί να αντισταθεί στο social engineering).

43,2%

απάντησε ότι η επιχείρησή τους είναι πιστοποιημένη κατά ISO 27001 ή βρίσκεται σε διαδικασία πιστοποίησης.

Από την άλλη πλευρά κρίνεται ενθαρρυντικό το γεγονός ότι...

74,0%

των ερωτηθέντων απαντά ότι η επιχείρησή τους έχει ορίσει Υπεύθυνο Κυβερνοασφάλειας (π.χ. Cyber Security Officer ή παρόμοιο ρόλο).

89,8%

ότι η επιχείρησή τους έχει ορίσει Υπεύθυνο Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (DPO)

79,0%

ότι η επιχείρησή τους διαθέτει εξειδικευμένο προσωπικό για θέματα κυβερνοασφάλειας

72,6%

ότι η επιχείρησή τους ελέγχεται (audited) από ανεξάρτητους εξωτερικούς φορείς αναφορικά με την ασφάλεια των ψηφιακών περιουσιακών στοιχείων

...και ότι επιπλέον...

84,3%

των ερωτώμενων αισθάνονται βέβαιοι ότι οι διαδικασίες, τα συστήματα και τα αποθετήρια δεδομένων της επιχείρησής τους υποστηρίζουν επαρκώς τη συμμόρφωση με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (GDPR) της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Διαχείριση δεδομένων

64,4%

θεωρεί ότι η επιχείρησή τους διαθέτει στρατηγική αναφορικά με τη διοίκηση και διαχείριση δεδομένων (data strategy) που είναι ξεκάθαρα ορισμένη και ευθυγραμμισμένη με τους γενικούς επιχειρηματικούς στόχους.

Οι ελληνικές επιχειρήσεις χρησιμοποιούν analytics κυρίως για...

1. Λήψη αποφάσεων από τη Διοίκηση | **23,6%**
2. Κατηγοριοποίηση πελατών (customer segmentation) | **17,1%**
3. Στοχευμένες εκστρατείες μάρκετινγκ, προσωποποιημένες προσφορές, κτλ. | **13,7%**
4. Οικονομική διαχείριση (π.χ. χρηματοοικονομικός σχεδιασμός, αναφορές) | **11,8%**

Μόλις το **10,5%** των ερωτηθέντων απάντησε ότι η επιχείρησή τους δεν χρησιμοποιεί analytics, ενώ το ποσοστό αυτό αυξάνεται στο 20,9% για τις επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών μέχρι €30 εκατ., φτάνει το 15,9% για επιχειρήσεις μεγέθους από €30 εκατ. μέχρι €100 εκατ. και για τις μεγαλύτερες πέφτει στο χαμηλό ποσοστό του 2,2%.

Συντονισμός Έκδοσης

Επιτροπή Ψηφιακής Οικονομίας του ΣΕΒ

Τομέας Βιομηχανίας, Ανάπτυξης, Δικτύων και Περιφερειακής Πολιτικής του ΣΕΒ

Συγγραφική ομάδα Deloitte

Πληροφορίες

Τομέας Βιομηχανίας, Ανάπτυξης, Δικτύων και Περιφερειακής Πολιτικής του ΣΕΒ

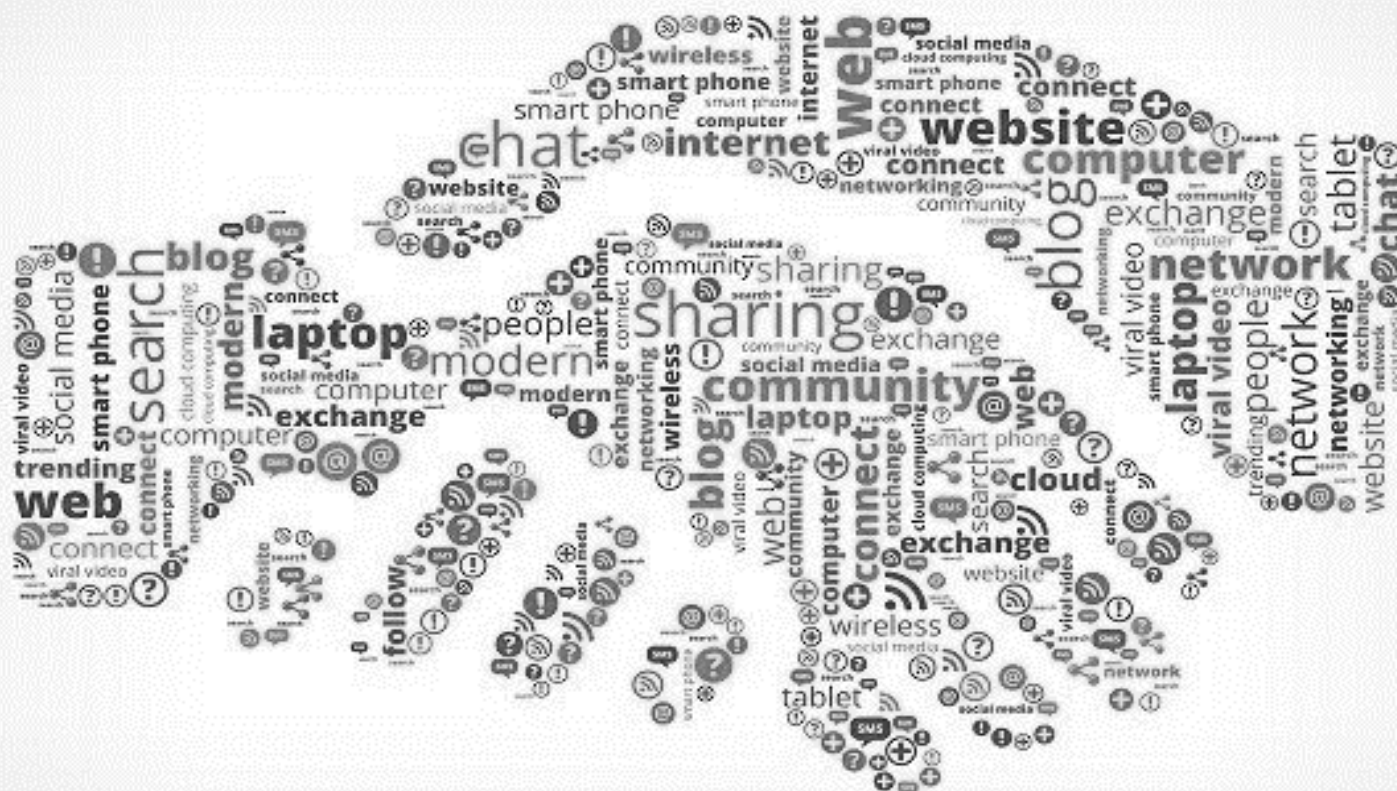
E. industrial@sev.org.gr

T. 211 5006 120

Συγγραφική ομάδα Deloitte

E. vkafatos@deloitte.gr

E. tpapakonstantinou@deloitte.gr

Deloitte.

Η Deloitte αναφέρεται σε μία ή περισσότερες από τις εταιρείες μέλη, του διεθνούς δικτύου εταιρειών-μελών Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL") και τις συναφείς οντότητες αυτών. Η DTTL (επίσης αναφέρεται και ως "Deloitte Global") και κάθε μία από τις εταιρείες μέλη της είναι νομικά χωριστές και ανεξάρτητες οντότητες. Η DTTL δεν παρέχει υπηρεσίες σε πελάτες. Παρακαλούμε επισκεφθείτε την ιστοσελίδα www.deloitte.com/about για περισσότερες πληροφορίες.

Η «Deloitte Ανώνυμη Εταιρεία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών», η «Deloitte Business Solutions A.E.», η «Deloitte Business Process Solutions Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Λογιστικών Υπηρεσιών» και η «Deloitte Alexander Competence Center A.E.» είναι οι ελληνικές εταιρείες μέλη της Deloitte Touche Tohmatsu Limited, μιας ιδιωτικής Βρετανικής εταιρείας περιορισμένης ευθύνης («DTTL»). Η «Deloitte Ανώνυμη Εταιρεία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών» παρέχει ελεγκτικές (audit) υπηρεσίες καθώς και συμβουλευτικές υπηρεσίες διαχείρισης εταιρικού κινδύνου (risk advisory), η «Deloitte Business Solutions A.E.» χρηματοοικονομικές (financial advisory), φορολογικές (tax) και συμβουλευτικές (consulting) υπηρεσίες και η «Deloitte Business Process Solutions Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Λογιστικών Υπηρεσιών» λογιστικές υπηρεσίες (accounting outsourcing). Η «Deloitte Alexander Competence Center A.E.» επιχειρήσεων με έδρα στη Θεσσαλονίκη είναι ένα κέντρο καινοτομίας που παρέχει χρηματοοικονομικές (financial advisory), φορολογικές (tax), συμβουλευτικές (consulting) υπηρεσίες και συμβουλευτικές υπηρεσίες διαχείρισης εταιρικού κινδύνου (risk advisory). Η «Κοϊμτζόγλου-Μπακάλης-Βενιέρης-Λεβέντης & Συνεργάτες Δικηγορική Εταιρία» ("KBVL Law Firm") είναι ελληνική δικηγορική εταιρεία που παρέχει νομικές υπηρεσίες και συμβουλές στην Ελλάδα.

Η Deloitte είναι ένα κορυφαίο διεθνές δίκτυο παροχής ελεγκτικών υπηρεσιών και υπηρεσιών διασφάλισης, συμβουλευτικών χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, υπηρεσιών διαχείρισης εταιρικού κινδύνου, φορολογικών και συναφών υπηρεσιών. Το δίκτυο των εταιρειών μελών μας, που δραστηριοποιούνται σε περισσότερες από 150 χώρες, προσφέρει υπηρεσίες σε 4 εκ των 5 εταιρειών του Fortune Global 500®. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το πώς τα περίπου 286.000 στελέχη της Deloitte δημιουργούν τον αντίκτυπο που μετράει παρακαλούμε να επισκεφθείτε το www.deloitte.com.

Η παρούσα επικοινωνία περιέχει αποκλειστικά και μόνο γενικές πληροφορίες και καμία εκ των Deloitte Touche Tohmatsu Limited, των εταιρειών μελών της, ή άλλων συναφών οντοτήτων αυτών, (από κοινού το "Δίκτυο της Deloitte") δε δύναται να θεωρηθεί ότι παρέχει δια της παρούσας επαγγελματικές συμβουλές ή υπηρεσίες. Προτού λάβετε αποφάσεις ή προβείτε σε ενέργειες που μπορεί να επηρεάσουν τα οικονομικά ή την επιχείρησή σας, θα πρέπει να συμβουλευτείτε εξειδικευμένο επαγγελματία σύμβουλο. Καμία νομική οντότητα του δικτύου της Deloitte ευθύνεται για οιαδήποτε ζημία υποστεί οποιοδήποτε πρόσωπο που βασίσθηκε στην παρούσα.

Οικονομικά Στοιχεία Μελών ΣΕΒ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ
€325 δισ.
69% συνόλου*

ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ
€61 δισ.
51% συνόλου*

ΠΩΛΗΣΕΙΣ
€66 δισ.
46% συνόλου*

ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΚΕΡΔΗ
€4,0 δισ.**
41% συνόλου**

ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ
197.000
10% συνόλου ασφαλισμένων στον ΕΦΚΑ

ΜΙΣΘΟΙ
€4,9 δισ.
18% συνόλου***

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ
€2,1 δισ.
23% συνόλου***

ΦΟΡΟΣ ΕΠΙ ΚΕΡΔΩΝ
€1,1 δισ.
27% συνόλου****

* 21.075 δημοσιευμένοι ισολογισμοί χρήσης 2017 που περιλαμβάνονται στη βάση της ICAP

** σύνολο κερδών κερδοφόρων επιχειρήσεων

*** % επί του συνόλου τακτικών αποδοχών (χωρίς bonus και υπερωρίες)/ασφαλιστικών εισφορών ασφαλισμένων στον ΕΦΚΑ

**** % επί του συνόλου εσόδων από φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει.

Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής. Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας.

Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα
Τ: 211 5006 000
F: 210 3222 929
E: info@sev.org.gr
www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation of Enterprises

168, Avenue de Cortenbergh
B-1000 Bruxelles
Τ: +32 (0) 2 662 26 85
E: kdiamantouros@sev.org.gr

ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΜΑΣ ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

